

Maatalouden tutkimuskeskus

KASVINJALOSTUSLAITOS

TIEDOTE NO 1

Kalevi Multamäki

KESTO-rehukattara

JOKIOINEN 1976

ISSN 0358-1101

Rehukattara Jo 0266

Alkuperä

Jo 0266-rehukattara polveutuu Suomen viljelyoloihin akklimoidusta pohjois-amerikkalaisesta aineistosta. Akklimointityö alkoi v. 1948 istutetussa aineistossa, jossa risteytyivät keskenään Martin Brome, Minn., USA sekä kanadalaiset Parkland ja Bromus inermis-kauppasiemen. V. 1951 lisättiin edellä mainittuun akklimointi- ja risteytysaineistoon vielä Lincoln Bromegrass, Beltsville, USA. Valintatyössä kiinnitettiin erilaisten kestävyystekijöiden ohella huomiota varsinkin rehevään kasvuun sekä runsaaseen siemensatoon.

Muoto-opilliset ominaisuudet

Jo 0266-rehukattara (Bromus inermis) on monivuotinen, 70-150 cm mittaiseksi kasvava heinä. Se leviää tehokkaasti maarönsyjensä avulla muodostaen melko tiheän kasvuston. Lehdet ovat noin 1 cm leveät; korsilehtiä on runsaasti. Kukinto on avoin 15-20 cm korkea röyhy. Tähkylät ovat noin 3 cm mittaiset ja niissä on tavallisesti 7-9 kukkaa. 1000 s.p. on keskimäärin 3,5 grammaa. Röyhylle tulo alkaa Etelä-Suomessa viisi päivää aikaisemmin kuin timotein tähkiminen. Valtion Siementarkastuslaitoksen lausunto Jo 0266-rehukattaran lajikekuvasta esitetään liitteessä 2.

Kokeilu kotimaassa

Jo 0266 on tullut mukaan vertaileviin kokeisiin seuraavasti:

MTTK

Jokioinen 1959
Mouhijärvi 1959
Apukka 1959
Tikkurila 1964
Maaninka 1964
Ylistaro 1967
Iaitala 1967
Mietoinen 1967
Ruukki 1968
Peipohja 1970

Valtion tukemat muut koepaikat

Leteensuu 1967
Tohmajärvi 1970

Yhteistyölaitokset

Hankkija 1968

Kokeilu ulkomaille

Jo 0266 on lähetetty alustaviin kokeisiin Ruotsiin 1971

Lisäysviljely

Jo 0266-rehukattaran lisäysviljely tapahtuu vuodesta 1970 lähtien Jokioisten Siemenkeskuksen toimesta. Sen siementä on kylvetty 1976 varastossa 1300 kg ja kylvettyä lisäysviljelyalaa on 11 hehtaaria.

Talven kestävyys

Jo 0266-rehukattaran talvenkestävyyttä samoin kuin sen satoisuutta tutkittaessa on sitä verrattu timoteihin (mittari) sekä eräisiin muihin tärkeisiin nurmiheinimme. Taulukossa 1 esitetään 11 koepaikalla tehtyjen talvehtimishavaintojen tulokset. Niiden mukaan Jo 0266-rehukattara on - Apukan koeasemaa lukuunottamatta - talvehtinut varsin tyydyttävästi ja on keskimäärin osoittautunut koko maassa nurminadan veroiseksi talvehtimiskyvyltään sekä Oulun korkeudelle saakka yhtä hyväksi kuin timotei. Jo 0266 on osoittautunut varsin kestäväksi mm. jääpoltetta vastaan. Lounais-Suomen koeaseman tutkimustuloksissa vuodelta 1973 mainitaan siitä seuraavasti: "Se ei kärsinyt talven 1971-72 jääpeitteestä, jonka alla koiranheinä ja Englannin raiheinä osittain tuhoutuivat."

Pitkäikäisyys

Rehukattaran arvokkaimpana ominaisuutena lienee pidettävä sen pitkäikäisyyttä. USA:ssa mainitaan olevan rehukattaranurmia, jotka ovat säilyneet tuottoisina jopa 25-50 vuotta. Kasvinjalostuslaitoksella Jokioisissa on toistaiseksi vanhin rehukattaranurmi ollut yhdeksänvuotias; tämä v. 1966 kylvetty siemennurmi säilyi koko ajan täysin tiheänä ja se jouduttiin v. 1975 kyntämään viljelykierron takia. Mouhijärvellä laidunkoeasemalla suoritettussa 10 vuotta kestäneessä typpilannoituskokeessa (taulukko 2) ilmeni, että kunnolla kasvaakseen ja säilyäkseen pitkään nurmessa tuottoisana rehukattara tarvitsee 200 kilon typpilannoituksen joka kasvukausi. Täten menetellen on siis mahdollista saada rehukattarasta poikkeuksellisen pitkäikäinen nurmi esim. sellaisille peltolohkoille, joilla usein toistuva muokkaustyö aiheuttaa hankaluuksia. Nurmen käytön päättyessä lopetetaan rehukattarakasvusto syväkynnön avulla.

Satoisuus

Jo 0266-rehukattaran ja kolmen muun nurmiheinän satovertailujen tulokset on esitetty taulukoissa 3-8. Viljelyvyöhykkeillä I, II ja IV (karttaliite 1) rehukattara on antanut suunnilleen yhtä runsaita kuiva-aine- ja raakavalkuaissatoja kuin koiranheinäkin ja on siten ollut selvästi nurminataa ja hyvin selvästi timoteitä satoisampi. Viljelyvyöhykkeellä III rehukattara sitä vastoin on menestynyt vaatimatto-

Taulukko 1.

Keskimääräinen talvituho-% eri koepaikoissa

Koepaikka	Timotei	Nurminata	Koiranheinä	Jo 0266	Engl.raih.
Tilkkurila	3	3	18	0	-
Jokioinen	2	1	5	1	-
Leteensuo	6	14	11	3	-
Peipohja	2	33	38	12	40
Mouhijärvi	8	9	5	11	-
Tohmajärvi	4	5	19	23	-
Vatia	35	25	60	20	35
Maaninka	14	21	24	10	-
Ruukki	16	13	48	20	18
Muhos	2	5	8	2	13
Apukka	20	42	66	50	-
<hr/>					
Keskiarvo, 11 koepaikkaa	10	16	27	16	-
" , ilman Apukkaa	9	13	24	10	-
" , 4 koepaikkaa, mukana Engl. raiheinä	14	19	39	14	27

Mouhijärvi

Rehukatteranurmen typpilannoituskoe 1959-68

Typeä Kg/ha/v	Heinäsaato (15 % kost.)		Raakakuitua %		Raakavalk. %		Raakavalluaissato kg/ha	
	1.n.	2.n.	1.n.	2.n.	1.n.	2.n.	1.n.	2.n.
0	2900	700	24	21	6,4	11,3	190	80
50	4130	940	23	20	6,5	10,2	270	100
100	5940	1680	24	22	7,4	10,4	440	170
200	7650	3180	25	24	9,6	11,2	750	360
			yht.				yht.	
			3600	100			270	100
			5070	140			370	137
			7620	212			610	226
			10830	301			1090	404

Taulukko 3.

Nurmiheinävertailu viljelyyökykeellä I

Koevuosia 13, niittokertoja 33

Heinälaji	Kuiva-ainesato kg/ha/v			Raakavalkuaisato kg/ha/v			
	1.v.n.	2.v.n.	3.v.n.	ka.	sl.	ka.	sl.
Timotei	6200	6830	4050	5690	100	870	100
Nurminata	8560	8530	6620	7900	139	1290	148
Koiranheinä	8900	9760	9280	9310	164	1450	167
Jo O266-rehukattara	8890	10110	7030	8680	153	1350	155

Taulukko 4.

Nurmihäivävertailu viljelykäsittelyalueilla II

Koevuosia 11, mittokertoja 20

Heinälaji	Kuiva-ainessto kg/ha/v			Rakentamiskaussto kg/ha/v			
	1.v.n.	2.v.n.	3.v.n.	ka.	sl.	ka.	sl.
Timotei	5040	9310	6590	7010	100	990	100
Nurminata	5830	10490	7320	7880	112	1270	128
Koiranheinä	5810	10860	9690	10080	144	1660	168
Jo 0266-rehukattara	7460	12290	12130	10630	152	1640	166

Taulukko 5.

Nurmiheinävertailu viljelytyyppikesillä III

Koevuosia 38, niittokertoja 114

Heinälaaji	Kuiva-ainesato kg/ha/v				Rasvan-ainesato kg/ha/v		
	1.v.n.	2.v.n.	3.v.n.	ka.	sl.	ka.	sl.
Timotei	8140	6900	6130	7060	100	1220	100
Nurminata	7290	6450	6130	6620	94	1260	103
Koiranheinä	8220	7940	7770	7980	113	1430	117
Jo 0266-rehukattara	6280	6440	5070	5930	84	1320	108

Nurmihedäntöntölu vlllellykäläseillä IV

Koerucia 6, niittöerötoja 18

Heinäläji	Kuiva-limesato kg/ha/v	1.v.n.	2.v.n.	ka.	sl.	ka.	sl.	Rekrytellyksato kg/ha/v
Timotei	4750	8240	6500	1040	100	1040	100	
Nurminata	6410	8440	7430	1140	110	1140	110	
Koiranheinä	5330	9130	7230	1090	105	1090	105	
Jo 0266-rehukattara	5490	9530	7560	1220	117	1220	117	

Taulukko 7.

Maanviljelyksen tutkimuslaitoksen tutkimusraportti N:o 118 V

Eeruosia 4, miltä vuodelta 1958

Heinälaji	Kuiva-ainesato kg/ha/v	1.v.n.	2.v.n.	ha.	sl.	sl.	Rainnollisuusaste kg/ha/v
Timotei		5720	4150	4940	100	590	100
Nurminata		4450	5470	4950	100	490	83
Koiranheinä		3770	5820	5900	77	550	55
Jo 0266-rehukattara		3490	2610	3050	52	270	45

mammin; tähän tulokseen ovat lähinnä vaikuttaneet eräät rehukattarakasvustoissa ilmenneet talvivauriot Tohmajärven koeasemalla. Tälläkin vyöhykkeellä Jo 0266 on kuitenkin pystynyt antamaan melko tyydyttäviä satoja. Sitä vastoin viljelyvyöhykkeellä V Jo 0266-rehukattara on tähänastisten koetulosten mukaan menestynyt niin heikosti, ettei sitä voida suositella näihin viljelyoloihin. Kaikkien koepaikkojen keskiarvotulokset taulukossa 8 osoittavat, että Jo 0266-rehukattara keskimäärin ottaen on 1-3 -vuotisissa nurmikokeissa osoittautunut satoisuudeltaan tärkeimpien rehuheinienmme veroiseksi.

Rehukattaran vuotuisesta kehitysrytmistä on meillä saatu samansuuntaista kokemusta kuin ulkomailakin. Rehukattaran kasvu on osoittautunut runsaimmaksi kasvukauden alkuosassa. Keskikesällä, varsinkin poutakausina, rehukattaran kasvu on ollut vähäisempää. Yleisesti on tehty myös se havainto, että kovin lyhyeksi niitetty tai laidunnettu rehukattara pääsee jälleen kasvun alkuun verraten hitaasti. Syksyllä rehukattara asettuu talvilepoon muita rehuheiniä aikaisemmin.

Kahden typpitason vertailu

Taulukossa 9 esitetään koetuloksia neljän nurmiheinän suhtautumisesta kahden typpitason lannoitukseen. Kuiva-aine- ja raakavalkuaissatojen sekä raakavalkuaispitoisuuksien nousua vertailtaessa ei koejäsenten välillä ole todettavissa mitään huomattavia eroja typenkäyttökyvyn suhteen. Taulukon 9 tulokset on yhdistetty kolmevuotiaiksi pidetyistä nurmikokeista. Pohjois-Savon koeasemalla Maaningalla on vertailtu kahden typpitason vaikutusta myös vanhemmaksi pidetyssä nurmessa. V. 1965 karkealle hietamaalle perustettu nurmiheinien typpilannoituskoe kärsi talvikautena 1968/69 niin ankaria jääpeite- ja pakkasvaurioita, että timotei ja nurminata hävisivät aikaa myöten käytännöllisesti katsoen kokonaan kasvustoista. Rehukattara ja koiranheinä sitä vastoin säilyivät osittain elossa ja pystyivät seuraavina vuosina jopa vahvistamaan kasvustojaan. Koeaseman vuoden 1973 toimintakertomuksessa mainitaan kyseisestä 8:n vuoden nurmesta: "Koiranheinä ja rehukattara ovat parhaiten pystyneet kilpailemaan juolavehnän kanssa kasvutilasta ja säilymään nurmessa kun typpilannoitus ei ole ollut vuosittain suurempi kuin 3 x 200 Nos eli 150 kg/ha N. Sensijaan 3 x 400 Nos eli 300 kg/ha N-lannoituksen saaneissa kasvustoissa myös koiranheinä ja rehukattara ovat hävinneet miltei tyystin ja kasvustot ovat muodostuneet jokseenkin pelkiksi juolavehnekasvustoiksi."

Taulukko 9

Nurmiheinävertailu kahdella typpitasolla.

Heinälaaji	Kuiva-ainesato kg/ha/v		Raakavalkuais-%		Raakavalinnaisato kg/ha/v						
	Vertailuja 19	Vertailuja 5	Vertailuja 13	Vertailuja 13	Vertailuja 13	Vertailuja 13					
	150 kg/ha N	300 kg/ha N	150 kg/ha N	300 kg/ha N	150 kg/ha N	300 kg/ha N					
Timotei	sl. 6890	sl. 7960	sl. 116	sl. 15,2	sl. 100	sl. 19,5	sl. 123	sl. 790	sl. 100	sl. 1150	sl. 146
Nurminata	7190	8190	114	15,1	100	18,9	125	910	100	1550	148
Koiranheinä	8530	9780	115	14,8	100	18,4	124	1080	100	1460	135
Jo O266-rehukattara	7900	8570	108	16,5	100	21,5	130	1020	100	1460	143

Kuitupitoisuus

Rehukattara on kasvutavaltaan lehtevä; se antaa ensiluokkaista rehua sekä laidun-, niitonurmi- että säilörehukasvina. Rehukattaralle on ominaista, että se kasvu-kauden aikana pysyy vihreänä ja maittavana kauemmin kuin monet muut heinät. Tätä osoittaa mm. se, että siemenviljelyssä siemensadon korjuun jälkeen rehukattaran runsaasta varsilehdistöstä saadaan paljon hyvälaatuisia rehua.

Keski-Pohjanmaan koeasemalta on käytettävissä eräitä Jo 0266-rehukattaran sadon laatua valaisevia analyysituloksia vuodelta 1968. Tutkimuksen kohteena oli ensimmäisen vuoden nurmi, jonka sadosta määritettiin mm. raakakuitupitoisuudet. Neljän analyysin keskiarvotulokset olivat seuraavat: timotei 27,2 %, Englannin raiheinä 27,7 %, Jo 0266-rehukattara 29,1 %, nurminata 30,0 % ja koiranheinä 32,0 %. Jo 0266-rehukattara asettui siten raakakuitupitoisuutensa suhteen neljän tärkeimmän rehuheinämme keskiväliin.

Kylvösiemenseokset

Rehukattaran siemen on varsin kookasta, minkä vuoksi se tarvitsee runsaasti kosteutta itääkseen ja orastuakseen kunnolla. Kun alkukesä maassamme on usein niukkasateinen, suositellaan meillä kylvön varmistamiseksi rehukattaralle melko suurta siemenmäärää eli 45-60 kg/ha. Rehukattaran kylvösiemenen määrää voidaan kuitenkin supistaa käyttämällä kylvössä siemenseosta. Tätä kysymystä selvittämissä kokeissa Keski-Pohjanmaan koeasemalla Toholammilla on tutkittu rehukattaran ja timotein seoksia (taulukko 10 ja liite 3). Koetulosten perusteella suositellaan kylvöön seosta, jossa on 30 kg/ha rehukattaraa ja 10-15 kg/ha timoteita; tällainen kahden kestävän nurmiheinän seos on osoittautunut sikäläisissä viljelyoloissa edullisemmaksi kuin kumpikin heinä yksin viljeltynä.

Vesipeitonkestävyys

Tutkittaessa nurmikasvien kestävyyttä erilaisia räsitustekijöitä vastaan on kasvinjalostuslaitoksella pyritty selvittämään mm. eri lajien vesipeitonkestävyyttä. V. 1968 Jokioisissa järjestetyissä kokeissa pidettiin purkeissa kasvavia nurmikasveja veteen upotettuina niin kauan kuin ne pysyivät elossa. Kolmen kokeen keskiarvotulos (taulukko 11) osoittaa eri nurmiheinälajien välillä tässä suhteessa vallitsevan selviä eroja Jo 0266-rehukattaran ollessa vesipeitonkestävyydeltään paras. Tämän nojalla voidaan päätellä Jo 0266-rehukattaran soveltuvan hyvin viljeltäväksi esim. tulvan alaiseksi joutuvilla rantapelloilla, joilla vesipeitto saattaa kestää jopa viikkokausia.

Taulukko 10.

Toholampi

Rehukattaran ja timotein sekä niiden seosten vertailu säilörehunumussa

Laji ja seos	kg/ha N riittokertaa	Niitto- kertoja	Kuiva-ainetta kg/ha/v	Niitto- kertoja	Raakavalmista
	kohti	sl.		sl.	kg/ha/v
Kylvömäärä 45 kg/ha	0	11	2030	89	253
Rehukattara	50	11	4060	64	637
	100	11	5030	74	1060
Timotei	0	11	2270	100	217
	50	11	6390	100	904
	100	11	6800	100	1280
Timotei 2/3 + rehukattara 1/3	0	11	1760	78	167
	50	11	5910	92	811
	100	11	6920	102	1331
Timotei 1/3 + rehukattara 2/3	0	11	2240	99	255
	50	11	6050	95	898
	100	11	6590	97	1338

Siemensato

Keskimääräisenä siemensatona Jokioisissa on 18:lta viljelykseltä saatu 239 kg/ha (taulukko 12). Runsaimmat siemensadot on saatu melko vähämultaiselta, niukasti typellä lannoitetulta maalta, jolla vegetatiivinen kasvu ei ole ollut kovin rehevää. Kukinta-aikaan sattuneet lämpimät ja kuivat säät ovat myöskin osaltaan vaikuttaneet myönteisesti siementuotantoon. Jo 0266:n siementuotantokykyä voidaan pitää tyydyttävänä.

Lajikevertailu

Kasvinjalostuslaitoksella on Jo 0266-rehukattaraa vertailtu eräisiin eurooppalaisiin ja pohjois-amerikkalaisiin rehukattaralajikkeisiin (taulukko 13). Koetulosten mukaan Jo 0266 edustaa yhdessä parin muun lajikkeen kanssa korkeinta kansainvälistä tasoa.

Paikallishavainnot

Jo 0266-rehukattaraa on ollut kasvamassa havaintoaineistona kahdessa paikassa, joista toinen sijaitsee Keski-, toinen Pohjois-Suomessa:

1. Laukaan kunnan Äijälän kylässä kylvettiin 1967 lähes 20 aarin alue Jo 0266-rehukattaraa. Se on talvehtinut tähän mennessä kahdeksan kertaa ja pysynyt täystiheänä jatkuvasti. Rehukattara on osoittautunut hyvin maittavaksi rehuksi.

2. Posion kunnan Anetjärven kylässä kylvettiin 1972 viiden aarin alue Jo 0266-rehukattaraa. Kaksi ensimmäistä talvea se läpäisi moitteettomasti, mutta harveni tuntuvasti talvella 1974-75, jolloin 2. v. nurmen timotei hävisi täysin viereisellä pellolla. Kesällä 1975 rehukattara kuitenkin voimistui siinä määrin, että siitä otettiin kaksi satoa. Jo 0266 on yleensä alkanut kasvunsa heti lumien sullettua, kasvusto oli 1974 hyvin rehevä, jopa 1,5 metriä korkeata; lehmät syöivät sitä hyvin mielellään.

Yhteenveto

Jo 0266-rehukattara polveutuu Suomen viljelyoloihin akklimoidusta pohjois-amerikkalaisesta aineistosta. Talvenkestävyydeltään Jo 0266 on keskimäärin koko maassa osoittautunut nurminadan veroiseksi ja Oulun korkeudelle asti yhtä hyväksi kuin timotei. Jo 0266 on, kuten rehukattara yleensäkin, hyvin pitkäikäinen ja Suomessa säilynyt yli 10 vuotta nurmessa edellyttäen, että se on joka kasvukausi saanut noin 200 kg/ha puhdasta typpeä. Satoisuudeltaan on Jo 0266 1-3 -vuotisissa nurmikokeissa ollut tärkeimpien nurmiheinien veroinen, joiden kaltainen se myös on ollut typenkäyttökyvyltään. Jo 0266-rehukattara on osoittautunut vesipeitonkestävyydeltään parhaaksi nurmiheinäksemme. Jo 0266-rehukattaran siementuotanto-ominaisuudet ovat tyydyttävät.

Taulukko 11

Jokioinen

Vesipeitonkestävyys astiakokeissa, päiviä

Laji ja lajike	Koe 1.	Koe 2	Koe 3	Ka.
Timotei Tammisto	57	39	32	43
" Tarmo	60	34	39	44
Murminata Tammisto	60	34	50	48
" Paavo	64	35	32	44
Punanata Echo	53	35	49	46
Koiranheinä Tammisto	53	34	50	46
Englannin raiheinä Valinge	57	36	32	42
Nurmipuntarpää puolalainen	64	35	32	44
Rohukattara Jo 0266	75	38	53	55
Niittymurmikka Golf	80	40	32	51
Heinäkaura puolalainen	46	37	32	38

Taulukko 12

Siemensadot Jokioisissa

Vuosi	kg/ha	hiom.
1957	540	
1958	450	
"	280	
1959	550	
1961	189	
1967	218	
1968	310	
"	216	
"	231	
1969	482	
"	281	
"	25	multava kasvualusta
1971	38	" "
1973	42	" "
"	92	
"	143	
"	126	
1974	86	runsassateinen kesä
keskiarvo	239 kg/ha	

Jokiainen

Rehukattaralajikkeiden vertailu

Lajike	Niitto- kertoja	Talvituho %	Heinäsaato (15 % kost.) kg/ha			Keskiarvo										
			1.v. 3.v. Ka.	1.v. nurmi	2.v. nurmi	3.v. nurmi	1.n.	2.n.	yht.							
Jo 0266	6	0	0	11600	5800	17400	12400	800	13200	6500	2200	8700	10200	2900	13100	100
Polar, Alaska	6	0	0	11500	5500	17000	12200	900	13100	6000	1500	7500	9900	2500	12500	95
ZK, Tshekkoslovakia	6	0	0	10500	6300	16900	10200	600	10850	6300	2800	9100	9000	3200	12200	93
F.C.39172, Wisc., USA	6	0	0	10000	5300	15300	9500	700	10200	6700	2400	9100	8700	2800	11500	88

Jo 0266	4	0	0	10600	3900	14500	7600	1600	9200				9100	2800	11900	100
Stok, Puola	4	0	0	10800	3600	14400	8700	1600	10300				9800	2600	12400	104
Anto, Puola	4	0	0	9700	3600	13300	7900	1600	9500				8800	2600	11400	96
Frigga, Svalöf	4	0	0	9400	3700	13100	8600	2500	11100				9000	3100	12100	102

Viljelysuositus

Jo O266-rehukattaraa suositellaan viljelyvyöhykkeillä I-IV erityisesti sellaisiin nurmiin, jotka joudutaan kylvämään vaikeisiin kasvuoloihin kuten esim. sellaisiin, joissa vesipeittoa tai jääpoltetta esiintyy usein. Riittävän lannoituksen turvin on mahdollista saada rehukattara säilymään nurmessa jopa 10 vuotta tai enemmänkin; tämän ansiosta rehukattara pystyy korvaamaan moninkertaisesti aiheuttamansa korkeahkon siemenkustannuksen. Rehukattaraa voidaan sen kestävyuden ja voimakkaan juuri- ja rönsymassan takia menestyksellisesti käyttää myös ympäristöhoidollisessa toiminnassa.

Jokioisissa 22. päivänä tammikuuta 1976

Kasvinjalostuslaitoksen puolesta

K. Multamäki

**VILJELYVARMUUSVYÖHYKKEET
KEVÄTVILJA- JA RUISLAJIKKEILLE**

LIITE 1.

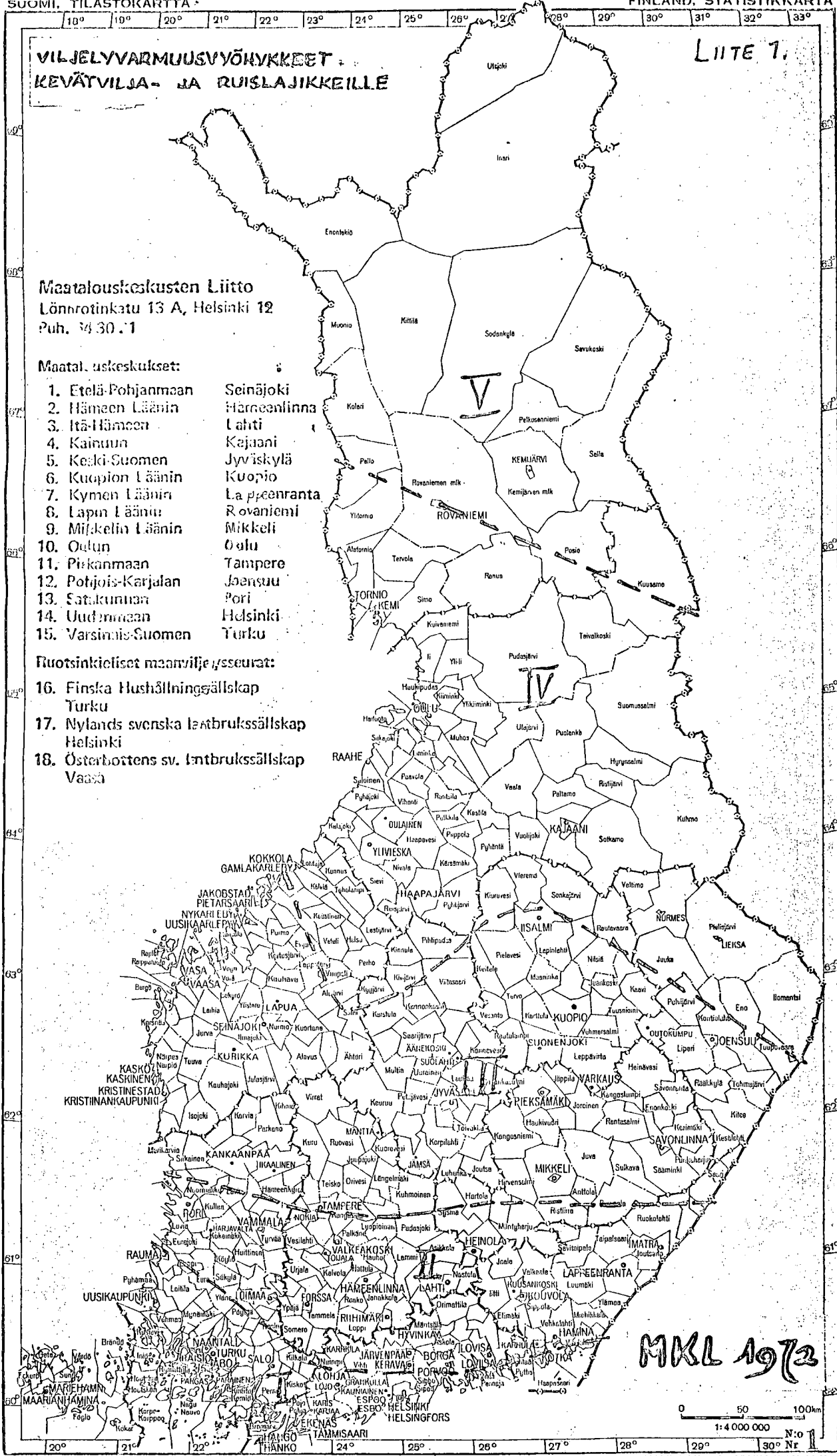
Maatalouskeskusten Liitto
Lönnrotinkatu 13 A, Helsinki 12
Puh. 54 30 11

Maatal. uskeskukset:

1. Etelä-Pohjanmaan	Seinäjoki
2. Hämeen Läänin	Hämeenlinna
3. Itä-Hämeen	Lahti
4. Kainuun	Kajaani
5. Keski-Suomen	Jyväskylä
6. Kuopion Läänin	Kuopio
7. Kymen Läänin	Lappeenranta
8. Lapin Läänin	Rovaniemi
9. Mikkelin Läänin	Mikkeli
10. Oulun	Oulu
11. Pirkanmaan	Tampere
12. Pohjois-Karjalan	Joensuu
13. Satakunnan	Pori
14. Uudenmaan	Helsinki
15. Varsinais-Suomen	Turku

Ruotsinkieliset maanviljelysseurat:

- 16. Finska Hushållningsällskap
Turku
- 17. Nylands svenska lantbrukssällskap
Helsinki
- 18. Österbottens sv. lantbrukssällskap
Vaasa

MKL 1972

0 50 100 km
1:4 000 000 N:o 1

Jo 0266-rehukattaran lajikekuva

Valtion siementarkastuslaitos

2.4. 1975

Maatalouden tutkimuskeskuksen Kasvinjalostuslaitoksen rehukattaralinja Jo 0266 on ollut valtion siementarkastuslaitoksen kenttätutkimuksissa vuodesta 1969 lähtien. Suoritettujen havaintojen perusteella on linja todettu riittävän yhtenäiseksi, jotta sitä voidaan suositella lajikkeeksi. Verranteena olevasta saksalaisesta kauppalajikkeesta on Jo 0266-rehukattara eronnut tummemman värinsä ja rotavamman kasvunsa puolesta.

Rehukattara Jo 266:n ominaisuudet

Rehukattara Jo 266 on ollut Keski-Pohjanmaan koeasemalla lajivertailukokeissa (2 kpl) vuosina 1967-71, timotein kanssa siemenseoskokeissa vuosina 1970-73 ja lisäksi siemenmääräkokeissa. Lajivertailukokeista toinen oli kivennäismaalla (HHT) ja toinen turvemaalla (Ct) Nivalassa maanviljelijä Jouko Kallion tilalla. Muut kokeet ovat sijainneet kivennäismaalla.

Tulosten mukaan rehukattara Jo 266 on ollut vähintään yhtä satoisa kuin timotei ja selvästi satoisampi kuin muut kokeissa olleet heinälajit. Erityisesti heinä-odelmanurmista se menestyy hyvin. Säilörehunurmista se ei menesty aivan yhtä hyvin kuin timotei, koska se ei näytä sietävän kolmea korjuuta, vaan lopettaa kasvunsa toisen korjuun jälkeen.

Korrenlujuudeltaan se on parempi kuin muut heinälajit, vaikka se kasvaa niitä pitemmäksi. Tämä ominaisuus mahdollistaa runsaan typpilannoituksen. Se muodostaa suhteellisen vähän röyhyjä heinänurmissa ja on kasvitavaltaan lehtevä, joten sen voi korjata säilörehuksi melko myöhäisessäkin vaiheessa. Sen jälkikasvukyky on suhteellisen hyvä, mutta myöhemmin syksyllä se ei lainkaan kasva. Ilmeisesti tästä ominaisuudesta johtuen sen talvenkestävyys on erittäin hyvä.

Sadon kuitupitoisuus on samaa luokkaa kuin muillakin heinälajeilla. Proteiinipitoisuus on runsaalla typpilannoituksella saatu kohoamaan jopa korkeammaksikin kuin muilla heinälajeilla.

Rehukattara Jo 266 soveltuu erinomaisesti viljeltäväksi seoksena esim. timotein kanssa, jolloin seosnurmen sato on säännöllisesti ollut kummankin heinälajin puhtaiden nurmien satoa korkeampi. Siemenmäärän on oltava 50-60 kg/ha ja siemenseoksessa 30 kg/ha (timoteilla 10-15 kg/ha).

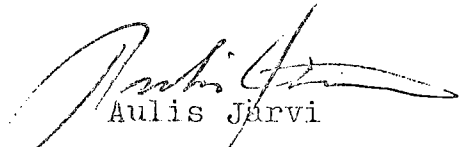
Suullisessa lausunnossaan maanviljelijä Jouko Kallio, joka tilallaan seurasi lajikokeen menestymistä, pitää rehukattara Jo 266 sopivana lisänä timotein ohella Pohjois-Suomen nurmille lähinnä rehukattaran satoisuuden, keväisen kehitysnopeuden ja kestävyuden vuoksi.

Edellä mainittuun viitaten suosittelun rehukattara

Jo 266:n kaupanlaskua.

Toholammilla 29 päivänä toukokuuta 1975

koeaseman johtaja

Aulis Järvi
Keski-Pohjanmaan koeasema

